ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobce: **S. K.**, zast. JUDr. Ing. Jakubem Backou, advokátem se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 5. 2017, čj. OAM-82/LE-LE05-LE05-PS-2017, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 27. 7. 2017, čj. 17 A 68/2017-44,

takto:

I. V řízení **se pokračuje.**

II. Kasační stížnost **se zamítá.**

III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

IV. Ustanovenému zástupci žalobce JUDr. Ing. Jakubu Backovi, advokátovi, **se přiznává** odměna a náhrada hotových výdajů v celkové výši 4 114 Kč, která bude proplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce je státním příslušníkem Ukrajiny. Dne 4. 5. 2017 byl zajištěn rozhodnutím Krajského ředitelství policie hl. města Prahy podle § 124 odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, protože již delší dobu mařil výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Dne 5. 5. 2017 žalobce požádal o udělení mezinárodní ochrany podle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Žalovaný následně rozhodl

rozhodnutím označeným v záhlaví o zajištění žalobce v zařízení pro zajištění cizinců podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Doba trvání zajištění byla stanovena do 23. 8. 2017. V jednání žalobce spatřoval žalovaný především snahu vyhnout se správnímu vyhoštění. Žalobce se proti tomuto rozhodnutí bránil žalobou, kterou krajský soud zamítl.

II. Kasační stížnost žalobce a vyjádření žalovaného

[2] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Podle stěžovatele žalovaný i krajský soud špatně posoudili, jestli stěžovatel není zranitelnou osobou ve smyslu § 2 odst. 1 písm. i) zákona o azylu. Stěžovatel je přesvědčen, že kvůli svému zdravotnímu stavu (cirhóze jater a nevidomosti levého oka) musí být považován za zranitelnou osobu, což měl žalovaný promítnout do svého rozhodování. Stěžovatel se také domnívá, že rozhodnutí žalovaného je vnitřně rozporné. Vyplývá z něj totiž, že stěžovatel je sice zdravotně postiženou osobou, zároveň však není osobou zranitelnou. Stěžovatel v tom spatřuje rozpor, který odporuje zákonu o azylu. Žalovaný měl podle stěžovatele aktivněji zkoumat stěžovatelův zdravotní stav, aby mohl lépe posoudit jeho zranitelnost. Své závěry stěžovatel opřel o rozsudek NSS ze dne 20. 8. 2016, čj. 1 Azs 123/2015-47. Z tohoto rozsudku vyplývá, že pokud cizinec naznačí, že trpí určitými zdravotními problémy, je na správním orgánu, aby aktivně zjišťoval, zda intenzita zdravotních problémů činí z cizince zranitelnou osobu.

[3] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že stěžovatel nesplňuje kritéria zranitelné osoby a že tato skutečnost neplyne ani z informací získaných od stěžovatele v průběhu správního řízení.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[4] NSS řízení o kasační stížnosti přerušil, a to v návaznosti na předběžnou otázku vedenou Soudním dvorem jako věc C-704/17. Zde se totiž řeší, zda právo EU brání takové vnitrostátní právní úpravě, která znemožňuje NSS přezkoumat soudní rozhodnutí ve věcech zajištění cizince poté, co je cizinec ze zajištění propuštěn.

[5] Nálezem ze dne 27. 11. 2018, sp. zn. Pl. ÚS 41/17, Ústavní soud zrušil mj. § 46a odst. 9 zákona o azylu, ve znění zákona č. 222/2017 Sb., a to dnem vyhlášení tohoto nálezu ve Sbírce zákonů. Dne 21. 1. 2019 byl tento nález zveřejněn ve Sbírce zákonů (č. 16/2019 Sb.). Tím jednak odpadla překážka meritorního rozhodnutí o kasační stížnosti, jednak se stalo řízení před Soudním dvorem ve věci C-704/17 pro nynější věc bezvýznamné, a soudu tak odpadla povinnost vyčkávat jeho rozhodnutí. Proto NSS výrokem I rozhodl tak, že se v řízení pokračuje.

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] Podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu *může ministerstvo v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem*

pokračování

vyhnout se hrozícímu vyhoštění (...), nebo jej pozdržet, ačkoliv cizinec mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve.

[8] Ze třetího odstavce téhož paragrafu vyplývá, že *jde-li o žadatele o udělení mezinárodní ochrany, který je zranitelnou osobou, s výjimkou osoby se zdravotním postižením, které nebrání jejímu umístění v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, může ministerstvo v případě nutnosti rozhodnout o jeho zajištění, pouze pokud je starší 18 let a porušil opakovaně závažným způsobem povinnost uloženou mu zvláštním opatřením.*

[9] *Zranitelnou osobou* je podle § 2 písm. 1 i) zákona o azylu *zejména nezletilá osoba bez doprovodu, rodič nebo rodina s nezletilým dítětem nebo rodič nebo rodina se zletilým dítětem se zdravotním postižením, osoba starší 65 let, osoba se zdravotním postižením nebo s vážným onemocněním, těhotná žena, oběť obchodování s lidmi nebo osoba, která byla mučena, znásilněna nebo podrobena jiným vážným formám psychického, fyzického nebo sexuálního násilí.*

[10] Ze správního spisu vyplynulo, že stěžovatel požádal v roce 2002 o udělení azylu. Toto řízení však bylo zastaveno, protože se stěžovatel vůbec nedostavil k pohovoru. V následujících letech mu bylo opakovaně uloženo správní vyhoštění, které ale stěžovatel nerespektoval a dál se nezákonně zdržoval na území České republiky. Dne 4. 5. 2017 bylo rozhodnuto o stěžovatelově zajištění podle zákona o pobytu cizinců. V rámci správního řízení o tomto zajištění správní orgán vycházel mj. ze stěžovatelova vyjádření, že nevidí na levé oko a má trochu problém s játry (má cirhózu), jinak se cítí zdravý a žádnými alergiemi netrpí. Stěžovatel dále uvedl, že žije samostatně v pronajatém bytě, a přestože nepracuje, občas někomu s něčím pomůže. Překážkou vycestování bylo pro stěžovatele to, že by po návratu na Ukrajinu mohl být proti svému přesvědčení nucen vzít do ruky zbraň a jít do války.

[11] NSS dává žalovanému i krajskému soudu za pravdu v tom, že s ohledem na výše uvedené skutečnosti se jeví stěžovatelova žádost o udělení mezinárodní ochrany ze dne 5. 5. 2017 jako účelová, a proto bylo namístě přistoupit k zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Ve své žádosti stěžovatel jako hlavní důvod udělení mezinárodní ochrany zopakoval obavu, že by mohl být nasazen do války. K tomu však ještě dodal, že k žádosti ho vede i jeho homosexuální orientace, kterou by ze strachu z postihu musel na Ukrajině tajit. NSS souhlasí s krajským soudem, že tuto informaci lze důvodně považovat za účelovou ve snaze vyhnout se správnímu vyhoštění, vzhledem k tomu, že ji stěžovatel neposkytl správním orgánům v žádném dřívějším věcně souvisejícím správním řízení. Nelze opomenout, že stěžovatel ani jednou nezmínil jako překážku správního vyhoštění svůj zdravotní stav.

[12] Z rozhodnutí žalovaného je patrné, že vzal v potaz skutečnosti týkající se stěžovatelova osobního života a zdravotního stavu, které byly zahrnuty v žádosti o udělení mezinárodní ochrany či vyšly najevo v dřívějších řízeních o správním vyhoštění. Žalovaný posoudil i potenciální překážku spočívající ve stěžovatelových zdravotních komplikacích a v souvislosti s dalšími, výše uvedenými, skutečnostmi dospěl k závěru, že stěžovatelův zdravotní stav nebrání jeho umístění v zařízení pro zajištění cizinců.

[13] NSS souhlasí také s krajským soudem v tom, že neshledal rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelným kvůli vnitřní rozpornosti. Žalovaný se věcně zabýval tím, zda v důsledku svého zdravotního stavu nemůže být stěžovatel zranitelnou osobou. Dospěl přitom k závěru, že stěžovatel je zcela soběstačný, není odkázán na cizí pomoc a jeho zdravotní stav nevyžaduje žádnou specializovanou léčbu či jinou péči. Stěžovatel má pravdu, že se žalovaný ve svém odůvodnění nevyjádřil příliš přesně, když konstatoval, že stěžovatelovo zdravotní postižení nebrání jeho zajištění, a zároveň uvedl, že stěžovatel není zranitelnou osobou. Zdravotní postižení totiž ze zákona zakládá zranitelnost dané osoby, což může mít za následek to, že se na daného cizince nebude moci bez dalšího uplatnit institut zajištění. NSS v odůvodnění žalovaného však spatřuje toliko terminologickou nepřesnost. Je zřejmé, že žalovaný chtěl vyjádřit, že stěžovatelův zdravotní stav neshledal natolik vážným, aby stěžovatel získal „plnohodnotný" status zranitelné osoby, resp. že se ve stěžovatelově případě neuplatní zmírňující pravidlo obsažené v § 46a odst. 3 zákona o azylu (a naopak se uplatní výjimka zde stanovená, podle níž určitá zdravotní postižení – typicky méně závažná, nikoli akutní či taková, na něž je cizinec adaptován – nebrání tomu, aby byl cizinec umístěn v zařízení pro zajištění cizinců).

[14] Aniž jakkoliv bagatelizoval stěžovatelův zdravotní stav, žalovaný komplexně jeho situaci posoudil a vyvodil závěr, že nic nebrání umístění stěžovatele do zařízení pro zajištění cizinců. O tom svědčí i část odůvodnění rozhodnutí žalovaného na str. 6, kde se žalovaný vyjadřuje i k dostupnosti lékařské péče v zařízení pro zajištění cizinců i k podmínkám, které v těchto zařízeních panují a mohou mít prospěšný vliv na stěžovatelův zdravotní stav. NSS tedy nesouhlasí se stěžovatelem, že žalovaný nedostál své povinnosti aktivně zjišťovat, jaké intenzity dosahují stěžovatelovy zdravotní problémy, a zda proto stěžovatel není zranitelnou osobou. Jak již bylo řečeno, žalovaný měl i díky věcně souvisejícím řízením o správním vyhoštění k dispozici informace o stěžovatelově stavu. Tyto informace si posoudil a následně dostatečně odůvodnil závěr, jenž z nich vyvodil. Žalovaný tak nejednal v rozporu s názory vyjádřenými v rozsudku ve věci 1 Azs 123/2015. V této věci první senát navíc mj. konstatoval, že v zájmu stěžovatele je popsat v žádosti o udělení mezinárodní ochrany svůj stav, protože pozdější argumentace špatným zdravotním stavem se může jevit jako účelová. Tak působí rovněž stěžovatelova argumentace v žalobě a kasační stížnosti. NSS proto souhlasí s posouzením krajského soudu, že postup žalovaného byl správný.

IV. Závěr a náklady řízení

[15] S ohledem na výše uvedené NSS zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta poslední s. ř. s.). O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch; žalované nevznikly náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti.

[16] Podle § 35 odst. 9 ve spojení s § 120 s. ř. s. hradí advokátovi, který byl stěžovateli ustanoven krajským soudem, hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Advokát provedl ve věci jeden úkon právní služby, kterým je sepsání kasační stížnosti, tj. písemné podání soudu ve věci samé [§ 11 odst. 1 písm. c) vyhlášky č. 177/1996 Sb.,

pokračování

o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. Za provedený úkon právní služby advokátovi náleží mimosmluvní odměna ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu], která se zvyšuje o paušální náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Za úkony právní služby tedy advokátovi náleží 3 400 Kč a dále částka odpovídající DPH ve výši 21 %, celkem tedy 4 114 Kč. Tuto částku NSS vyplatí do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. února 2019

Zdeněk Kühn
předseda senátu